

3 شاخص طلایی از سبک زندگی زینبی(س)

امام سجاد(ع) می‌فرماید: عمه‌ام زینب در مسیر کوفه تا شام همه نمازهای واجب و مستحب را اقامه می‌نمود و در بعضی منازل نشسته نماز می‌گزارد! سؤال شد چرا نشسته نماز می‌خواند؟ امام فرمود: نماز نشسته بخاطر شدت گرسنگی و ضعف در سه شبانه روز بود.

امام سجاد(ع) می‌فرماید: عمه‌ام زینب در مسیر کوفه تا شام همه نمازهای واجب و مستحب را اقامه می‌نمود و در بعضی منازل نشسته نماز می‌گزارد! سؤال شد چرا نشسته نماز می‌خواند؟ امام فرمود: نماز نشسته بخاطر شدت گرسنگی و ضعف در سه شبانه روز بود.

به گزارش خبرنگار آیین و اندیشه خبرگزاری فارس، سیره و روش زندگانی زینب کبری(س) در خود حاوی شاخص‌ها و عناصری است که نه تنها برای جامعه زنان، بلکه قاطبه مردان نیز نیازمند آن ویژگی و خصوصیات برتر انسانی و اخلاقی هستند. زندگی سیاسی و اجتماعی زینب کبری(س) به گونه‌ای است که در بردارنده‌ی درس‌های آموزنده و انسان‌سازی برای تمام انسان‌ها است. در این نوشتار به گوشه‌هایی از شاخص‌های برتر سیاسی و اجتماعی زینب کبری(س) اشاره خواهیم کرد.

1- شاخص عبودیت و بندگی حق تعالی: در رأس ویژگی و خصوصیات دینی و اخلاقی زینب کبری(س) می‌بایست، عبودیت و بندگی زینب را سرلوحه کارها قرار داد، آنچه از فلسفه خلقت در آیات قرآن استفاده می‌شود، اهمیت و ارزش عبودیت حق تعالی در زندگی است؛ کما اینکه باری تعالی در این خصوص می‌فرماید: «وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ؛ مَنْ جَنَّ وَانْسٍ رَا نِيَا فَرِيدِمِ جَزْ بَرَا لِيْنِكِهْ عِبَادَتِمِ كِنْنِدِ(و از این راه تکامل یابند و به من نزدیک شوند)؛ با نگاهی اجمالی در سیره زینب کبری(س) بخصوص در واقعه عاشورا متوجه می‌شویم، در آن شرایط بحرانی و آشوب، بخصوص بعد از جنایتی که بر خاندان عصمت و طهارت روا شد و زینب کبری(س) به اسارت برده شد، ایشان ذره‌ای در انجام تکالیف دینی خود کوتاهی نکردند.

نقل شده است امام سجاد (ع) که فرمودند: «إِنَّ عَمَّتِي زَيْنَبَ كَانَتْ تُؤَدِّي صَلَوَاتَهَا مِنْ قِيَامٍ، الْقَرَائِضَ وَ التَّوَافِلَ عِنْدَ سَيْرِ الْقَوْمِ بَيْنَا مِنَ الْكُوفَةِ إِلَى الشَّامِ، وَ فِي بَعْضِ الْمَنَازِلِ كَانَتْ تُصَلِّي مِنْ جُلُوسٍ. قَسَأْتُهَا عَنْ سَبَبِ ذَلِكَ ؟ فَقَالَتْ: أَصَلَّى مِنْ جُلُوسٍ لِشِدَّةِ الْجُوعِ وَ الضَّعْفِ مُنْذُ ثَلَاثِ لَيَالٍ ، لِأَنَّهَا كَانَتْ تُقَسِّمُ مَا يُصِيبُهَا مِنَ الطَّعَامِ عَلَى الْأَطْفَالِ، لِأَنَّ الْقَوْمَ كَانُوا يَدْفَعُونَ لِكُلِّ وَاحِدٍ مِمَّا رَغِيفًا وَاحِدًا مِنْ الْخُبْزِ فِي الْيَوْمِ وَ اللَّيْلَةِ»؛ عمه‌ام زینب در مسیر کوفه تا شام همه نمازهای واجب و مستحب را اقامه می‌نمود و در بعضی منازل نشسته نماز می‌گزارد! سؤال شد چرا نشسته نماز می‌خواند؟ امام فرمود: نماز نشسته بخاطر شدت گرسنگی و ضعف در سه شبانه روز بود. و ایشان طعام خود را بین اطفال تقسیم می‌کرد، چون مقدار غذایی که دشمنان می‌دادند، یک قرص نان برای هر نفر در طول شبانه روز بوده است.

اوج این بندگی را می‌توان در شب عاشورا مشاهده کرد، حادثه عاشورا واقعه‌ای است که انسان عادی به راحتی بتواند تاب و تحمل مصیبت و اضطراب آن را داشته باشد، با این حال در منابع روایی در خصوص بندگی زینب کبری(س) در آن شب پر اضطراب از فاطمه بنت الحسین(ع) این چنین نقل شده است: «ام زینب در تمام شب عاشورا در محراب خویش ایستاده و به پروردگارش استغاثه می‌کرد. در آن شب هیچ یک از ما نخوابید و صدای ناله ما قطع نشد.»

2- شاخص صبر و استواری: از جمله ویژگی‌های هر انسان مسلمان، باید آن را زینده زندگی خود کند، شاخص صبر و استقامت است. صبر بر آرمان‌ها و ارزش‌های دینی و اسلامی از جمله زیباترین و با ارزش‌ترین ویژگی‌های است که به زندگی انسان رنگ و بوی قرآنی و الهی می‌بخشد.

خدای متعال در قرآن کریم، پیامبر اکرم(ص) و یارانش را این چنین به صبر و استقامت رهنمود ساخته است: «فَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَ مِنْ تَابٍ مَعَكَ وَ لَا تَطْغَوْا إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ؛ پس همان‌گونه که فرمان یافته‌ای، استقامت کن و همچنین کسانی که با تو بسوی خدا آمده‌اند(باید استقامت کنند)؛ و طغیان نکنید، که خداوند آنچه را انجام می‌دهید ببیند.»

بنابراین، بی‌شک زینب کبری(س) یکی از بارزترین و برجسته‌ترین اسوه‌های صبر و شکیبایی در مسیر پایبندی بر اصول و ارزش‌های دینی و اسلامی است. نمونه‌ای از صبر زینبی(س) را می‌توان

در مجلس ابن زیاد مشاهده کرد، زمانی که با کینه و نیش زبان خطاب به زینب کبری(س) گفت: **كَيْفَ رَأَيْتِ صُنْعَ اللَّهِ يَأْخِيكَ وَ أَهْلَ بَيْتِكَ**; کار خدا را با برادر و خانواده‌ات چگونه یافتی؟ **حضرت زینب(س) با آرامش و متانت کامل فرمودند: مَا رَأَيْتُ إِلَّا جَمِيلًا**؛ جز زیبایی چیزی ندیدم.

3- شجاعت و جرأت: از جمله شاخص‌ترین ویژگی‌های زینب کبری(س) که آن نیز در واقعه عاشورا به ظهور رسید، شجاعت و قهرمانی زینب کبری(س) است، این بانوی با فضیلت با وجود اسیر بودن، نه تنها در مقابل سربازان سقاک و حیوان صفت ابن زیاد، هیچ گاه سستی و ترس به خود راه نداد، بلکه در مجلس ابن زیاد نیز با شجاعت غیر قابل توصیفی خطاب به آن ملعون این چنین فرمودند:

وَلَيْنَ لَّيْنٍ; **جَرَتْ عَلَى الدَّوَاهِي مُخَاطَبَتَكَ إِنِّي لَأَسْتَصْغِرُ قَدْرَكَ وَ أَسْتَغْظِمُ تَقْرِيعَكَ وَ أَسْتَكْثِرُ تَوْبِيخَكَ لَكِنَّ الْعُيُونَ عَبْرَى وَ الصُّدُورَ حَرَى أَلَا قَالَعَجَبٌ كُلُّ الْعَجَبِ لِقَتْلِ حِزْبِ اللَّهِ التَّجْبَاءِ يَحْزِبُ الشَّيْطَانِ الطَّلَقَاءِ قَهْذِهِ الْأَيْدِي تَنْطَفُ مِنْ دِمَائِنَا وَ الْأَفْوَاهُ تَتَحَلَّبُ مِنْ لُحُومِنَا**؛ گرچه پیشامدهای ناگوار روزگار، مرا به سخن گفتن با تو کشانده، ولی در عین حال ارزش تو از نظر من ناچیز و سرزنش بزرگ و ملامتت بسیار است، ولی چه کنم که چشم‌ها پر اشک و سینه‌ها سوزان است، که افراد نجیب حزب خدا، در جنگ با احزاب شیطان، که بردگان آزاد شده بودند، کشته می‌شوند و خون ما از سرینجه‌های شما می‌ریزد و گوشت‌های ما از دهن‌های شما بیرون می‌افتد.

از این رو، عبودیت و بندگی باری تعالی، شجاعت و دلاوری، صبر و استقامت از جمله زیباترین شاخص‌های اخلاقی هستند، که می‌توانند در سخت‌ترین شرایط انسان را به خوبی یاری کنند.